

Kertomus Marja Terttu Knapaksen virkamatkasta Ruskon kirkon koon joulukuun 2 päivänä 1980.

Ruskon mäellä, in monte Ruscho sijaitseva pieni harmaakivi-kirkko on hyvin hienossa, arkkitehti A.W. Ranckenin johdolla vuonna 1927 tehdyn restauroinnin mukaisessa asussa. Myöhemmät korjaukset eivät ole muuttaneet kirkkosalin hillittyä ja esteettisesti korkeatasoista yleistunnelmaa.

Kirkon penkeistä on maali hieman lohkeillut kittauten päältä. Näiden kohtien kunnostamiseen riittää kuitenkin todennäköisesti paikkamaalaus. Sovimme, että seurakunta ottaa korjauksen tullessa ajankohtaiseksi yhteyttä Turun kaupungin historialliseen museoon. Sen konservaattori voi varmaankin käydä paikalla antamassa tarkempia ohjeita niin penkkien lohkeamien käsittelyssä kuin myös niiden maalauksessa käytettävästä värisävystä. Samassa yhteydessä voitaisiin myös selvittää, löytyisikö kirkosta tällä hetkellä pohjoisseinällä lehterin alla olevalle vanhalle maalaukselle turvallisempi sijoituspaikka. Korostin, ettei taulun siirtämiseen tule ryhtyä ilman konservaattorin läsnäoloa.

Varsinaisena matkan aiheena oli kuitenkin sakariston sisustuskorjaus, jonka suunnittelu on annettu turkulaiselle arkkitehti Arto Särkälle.

Sakaristo on pieni tynnyriholvattu tila, jonka pohjoisseinän ikkuna on säilynyt todennäköisesti täysin keskiaikaisessa muodossaan. Tällä hetkellä ikkuna on tosin tukittu sisäpuolelta. Sakariston kalustuksena on suurehko kaappi, iso raudoitettu arkku, pöytä, joitakin tuoleja ja kaapin päälle sijoitettu kirjahylly. Sekä länsi- että pohjoisseinillä on kookkaat lämpöpatterit. Lisäksi kiertää seinien alaosaa ruskealla öljyvärillä tehty panelimaalaus. Sähköpääkeskus on eteläseinällä, sakariston oviaukon itäpuolella.

Muutama vuosi sitten on sakaristoon vedetty vesi- ja viemärijohdot. Pesuallas on tällöin väliaikaisesti sijoitettu itäseinälle, keskiaikaisen seinäkomeron alapuolella. Paloposti on asennettu sähkötaulujen läheisyyteen. Samassa yhteydessä seurakunta suunnitteli myös sakariston sisustuksen uusimista ja yhtenäisen kaapiston rakentamista koko itäseinälle. Museoviraston mielestä olisi ehdotuksen toteuttaminen kuitenkin muuttanut huomattavasti poikkeuksellisen hyvin alkuperäisessä asussaan säilyneen sakariston tilakokonaisuutta ja se esitti 20.10.1977 antamassaan lausunnossa, että seurakunta tutkisi vielä muita vaihtoehtoja sakariston kokonaisratkaisuksi.

Arkkitehti Arto Särkkä on tältä pohjalta laatinut sakariston sisustussuunnitelman, joka vastaa kaikilta osin museoviraston aiemmin esittämiä antikvaarisia näkökohtia. Sakariston nykyinen kalustus säilytetään ja kunnostetaan. Ainoana säilytystilana oleva suuri kaappi voidaan sisustan uusimisella saattaa paremmin käyttövaatimuksia vastaavaksi. Pesuallas

siirretään sitä varten tehtävään pöytätasoon eteläseinälle, sakariston oviaukon itäpuolella. Samoin samalla seinällä olevat sähkötaulut kaapistoidaan.

Lisäksi ehdotin, että pohjoisseinän pieni ikkuna-aukko avattaisiin ja kunnostettaisiin. Sieltä tulevalla vähäiselläkin valolla on merkitystä sakariston yleisvaikutelman kannalta. Sakariston seuraavan maalauskorjauksen yhteydessä tulisi myös tutkia seinien alaosan käsittelytapa. Nykyinen yläreunastaan hieman epämääräinen ruskea panelimaalaus ei ole kovin esteettinen.

Kirkossa olevien säilytystilojen lisäämiseksi pidin mahdollisena, että asehuoneeseen voidaan sekä itä-että länsiseinälle rakentaa penkkimäiset laatikostot.

Helsingissä 14.1.1981

Marja Terttu Knapas
Marja Terttu Knapas